

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomantky:	Barbora Mrázková
Téma práce:	Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti – trestněprávní a kriminologické aspekty
Rozsah práce:	87 stran (198 045 znaků včetně mezer)
Datum odevzdání práce:	21. 1. 2021 (tištěná i elektronická verze)
Oponent:	JUDr. Dalibor Šelleng, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomová práce se zabývá těmi trestnými činy, které se dotýkají nejintimnější oblasti lidského života, a to oblasti sexuální. Analyzuje je z trestněprávního hlediska, přičemž porovnává současnou českou právní úpravu s právní úpravou těchto činů ve Španělsku. Jelikož se zvoleného tématu silně dotýkají i jiné vědy, především kriminologie a kriminalistika, zabývá se dále práce těmito trestnými činy i z pohledu těchto vědních disciplín. Z pohledu kriminologického zkoumá osobnost pachatele a oběti. U pachatelů se zabývá především motivy, pohnutkami a typologií pachatelů obecně. V souvislosti s oběťmi zejména zjišťuje, jaký dopad má spáchání činu na jejich budoucí život (včetně sekundární viktimizace) a pojednává i o jejich postavení i z procesního hlediska. V kapitole věnující se kriminalistice popisuje specifika, která se pojí s vyšetřováním tohoto typu trestných činů. Aby bylo možné učinit si představu o tom, zda jsou uvedené postupy efektivní, doplňuje dále první kapitolu u každého z činů o statistické výkazy zobrazující počty registrované kriminality a úspěšnost při jejím objasňování.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Při sepisování práce byly potřeba hlubší znalosti trestního práva hmotného, kriminologie a kriminalistiky. Z hlediska metod se jedná vhodnou kombinaci deskripce a analýzy, která v textu převažuje.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je rozdělena do úvodu, čtyř kapitol a závěru. Ty jsou doplněny o povinné přílohy. V kapitole první se diplomantka zabývá současnou českou právní úpravou vymezených trestných činů, popisuje je z hlediska jejich skutkových podstat a nastiňuje i jejich historický vývoj; především upozorňuje na změny oproti trestnímu zákoníku z roku 1961. Zároveň za účelem konfrontace právní teorie s praxí uvádí i relevantní judikaturu a pomocí dostupných statistických údajů analyzuje stav a vývojové trendy kriminality v ČR za relevantní období (2010 – 2020). Ve druhé kapitole diplomantka pojednává o úpravě uvedených činů ve španělském trestním zákoníku. Jedná se o kapitolu výsostně komparativní, neboť srovnává obě právní úpravy (českou a španělskou) a poukazuje na jejich odlišnosti či podobnosti. V souvislosti s tím autorka využívá normativního přístupu, jelikož se tímto porovnáním inspiruje, českou právní úpravu kriticky hodnotí a zamýšlí se nad možnými změnami. Tyto dílčí závěry pak pomocí syntézy sjednocuje v závěru celé práce. Ve třetí kapitole se věnuje kriminologickým aspektům a profilování pachatelů a obětí uvedených činů. Pachatele dělí na základě jejich deviance na parafilní a neparafilní a dále se více zaměřuje konkrétně na pachatele znásilnění a pohlavního zneužití. U obětí se opět zabývá detailněji oběťmi těchto dvou činů a uvádí rozdíly mezi nimi. Kromě toho se věnuje posttraumatické stresové poruše jako následku těžkého psychického traumatu způsobeného touto trestnou činností. V souvislosti s oběťmi se zabývá sekundární viktimizací a definuje především zdroje, které ji způsobují. Na závěr zmiňuje práva poškozeného v trestním řízení a zkoumá, zda právní úprava respektuje kriminologická východiska. Ve čtvrté kapitole věnuje kriminalistickým aspektům, které s těmito trestnými činy souvisí. Kapitolu rozděluje na dvě části, z nichž v první pojednává obecně o kriminalistice a metodách, které tato

věda při objasňování trestné činnosti používá, v druhé se pak zaměřuje přímo na metodiku vyšetřování sexuálně motivovaných trestných činů. Popisuje typické stopy, vyšetřovací situace, předmět vyšetřování u třech vybraných činů a dále specifika počátečních i následných úkonů. Z pohledu vedoucího práce nemám formálnímu a systematickému členění práce nic zásadního, co bych mohl vytknout.

4. Vyjádření k práci

Dle názoru vedoucího práce se jedná o kreativní zpracování tématu. Přednosti i nedostatky jistě odhalí oponent diplomové práce. Téma bylo sice zvoleno poměrně široce, nicméně diplomantka vhodně kombinovala normativní, doktrinální a judiciální přístup. Reflektovala juristické, kriminologické a kriminalistické aspekty. Po redakčních úpravách a doplnění může být část diplomové práce – zejména komparativní část – publikována v odborném periodiku. Jedná se o zdařilé zpracování tématu, přičemž diplomová práce se zařadí mezi ty zdařilejší diplomové práce. Oceňuji především samostatnost při sepisování práce a zájem o problematiku.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Vytyčený cíl práce: „zodpovědět, zda je současná česká právní úprava trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti dostatečně kvalitní, případně navrhnout její možné změny a zároveň podat celistvý pohled na uvedenou problematiku i s pomocí dalších disciplín, jako je kriminologie a kriminalistika“ byl v zásadě naplněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Téma práce bylo opakovaně konzultováno s vedoucím práce. Diplomantka reagovala na připomínky, které ji poskytl vedoucí práce. Zevrubnou kontrolou jsem nezjistil žádné neetické jednání při sepisování diplomové práce. Systém Theses vykázal nejvyšší shodu s jinými pracemi, která je menší než 5 %, systém Turnitin vykázal celkové procento podobnosti 21 %, kdy počet slov v nejdelším úseku podobnosti byl 50 slov. Závěr: Práce není plagiátem či kompilátem jiným prací.
Logická stavba práce	Stavba práce je logická – diplomantka postupuje od obecného ke konkrétnímu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Kreativní práce se zdroji českými i zahraničními (učebnice, komentáře, právní předpisy, včetně zahraničních). Citace jsou provedeny dle uznávaných norem.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Dle názoru vedoucího práce byla provedená analýza jednotlivých skutkových podstat trestných činů provedena do velmi podrobné hloubky a také v náležitě šíři.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Diplomantka kreativně pracovala se statistickými údaji, které jsou uvedeny v tabulkách (v rámci textu).
Jazyková a stylistická úroveň	Práce prošla pečlivou závěrečnou redakcí. Neobjevil jsem žádná neobvyklá slovní spojení. Bez výhrad.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení práce k obhajobě	Doporučuji
Navržený klasifikační stupeň	Výborně (1)

Otázka k obhajobě: Čím by se – ve vztahu ke zkoumané problematice - mohla česká právní úprava inspirovat od španělské právní úpravy? Případně úvahy de lege ferenda.

V Praze dne 26. ledna 2021

JUDr. Jiří Mulák, Ph.D.